

Teol. tri Gloria Rojas Vargas

Näkökohta vallankäyttöön kirkossa

Kun luemme erilaisia tutkimuksia Raamatun tulkinnasta naisten näkökulmasta ja yritämme soveltaa niitä käytännön elämään ja toimintaan naisten osallistamiseksi kirkossa ja yhteiskunnassa, emme voi olla korostamatta Jumalan ihmiselle - miehelle ja naiselle - tarkoittaman ihmisarvoisen elämän merkitystä.

Mikä saa meidät Chilen evankelisluterilaisen kirkon naiset tuntemaan olevamme työtovereita Jumalan lähetyksessä? Mitkä ovat ne polut, joita olemme vuosien saatossa joutuneet kulkemaan saadaksemme itsellemme tilaa tai mitä ovat ne esteet, joita olemme joutuneet raivaamaan tieltämme?

Ilman epäilyä, Raamatun sanoma ja sen eri tilanteissa ja paikoissa, etenkin köyhien yhteisöjen keskuudessa, tapahtunut uudelleenlukeminen, on saanut meidät, sekä naiset että miehet, nostamaan päämme pystyyn ja tuntemaan olevamme Jumalan lapsia. Se on saanut meidät tunnistamaan omat kykymme ja taitomme, Se on opettanut meitä elämään kiintymyksen, syleilyn, kunnioituksen ja myötätunnon ilmapiirissä, joka meille on syntynyt kun olemme saaneet takaisin sen ihmisarvon, joka on ollut meiltä vuosien ajan piilossa ja näin pitänyt meitä syrjässä, olemattomina luokkajakoisessa, seksistisessä ja hierarkkisessa yhteiskunnassa.

Chilen evankelisluterilainen kirkko, osana tätä syrjivää, hierarkkista ja itsekeskeistä yhteiskuntaa, on myös joutunut tahollaan tekemään syvän sisäisen mielenmuutoksen voidakseen antaa tilaa Jumalan luomakunnalleen tarkoittamalle yltäkyläiselle ja arvokkaalle elämälle.

Pelko ja sotilasjuntan ylläpitämä seitsemäntoista vuoden sortovalta (1973-1990), löi leimansa kokonaiseen sukupolveen, jolta evättiin lähes täysin mahdollisuus yhteistoimintaan ja oikeudellisten vaatimusten esittämiseen kaikilla elämänpiiriin kuuluvilla alueilla. Sosiaaliset liikkeet, eriävät poliittiset puolueet, opiskelijaliikkeet ja ammattiyhdistystoiminta ajettiin alas. Meidän chileläiseen yhteiskuntaan oli pesiytynyt yksilökeskeisyyttä korostava aika, jota vielä pahentaa pelko tuoda mielipiteitä esille. Tämä ilmiö on luonut pohjan tämän päivän uusliberalistiselle kehitykselle, joka tukee ihmisryhmiä poissulkevaa taloudellista järjestelmää. Koska tämä järjestelmä on vain harvojen valtaapitävien monikansallisten rahamarkkinoiden käsissä, niin kuilu rikkaiden ja köyhien välissä vain kasvaa.

Tämän vuoden helmikuun 27. päivän maanjäristys toi päivänvaloon heikkoudet tietoliikenteessä, puutteellisen rakennusvalvonnan, kansalaisten tyytymättömyyden hyvinvoinnin epäoikeudenmukaisesta jakautumisesta, terveydenhuollon puutteet ja koulutuksen tehottomuuden.

Maanjäristysten uhrien psykososiaalisen auttamisen myötä pääsimme näkemään niitä vaikeuksia, joiden keskellä ihmiset elävät. Työskentelimme myös sen eteen, että ihmiset tiedostaisivat oikeutensa, jotka ajan saatossa on heiltä pidetty pimennossa ja joita on yritetty vähentää.

Yksilökeskeisyys, jota vapaa kauppa ja maailmanlaajuinen talouskriisi ruokkivat, on voimistanut ”jokainen on oman onnensa seppä” – käsitettä. Solidaarisuuden ilmaisut ovat hävinneet ajan saatossa. Naiset, lapset ja nuoret ajautuvat jopa prostituutioon pystyäkseen elättämään itsensä tässä vaihtelevassa ja vaativassa taloudellisessa tilanteessa. Tämän todellisuuden ajamana kirkkomme on kehittänyt malleja joiden avulla sen jäsenet selviäisivät taloudellisesti. Esimerkiksi yhteiset ruokaostokset. (perheet osatavat

yhdellä kertaa suuren määrän säilyviä ruokatarvikkeita ja näin säästävät rahaa). Ruokakoriarpajaiset. (Joka toinen viikko arvotaan yhdessä kerätty ruokakori). Pienyritystoiminta (ruoan myynti, ompelutoiminta, leipomo). Myös kirkko itse pyrkii edistämään omaa itsekkannattavuuttaan. (Kirkko, joka ei saa verotuloja, joutuu ylläpitämään seurakuntiaan kolehtituotoin ja mm. vuokraamalla tilojaan tai järjestämällä koululaiskuljetustoimintaa.)

Raamatun uudelleen lukeminen – tämä uusi tapa tehdä teologiaa – sai alkunsa vapautuksen teologian raamatuntutkijoista. Meidän kirkkoomme se juurtui sotilasvallankaappauksen aikana. Se nousi tarpeesta ilmaista itseään diktatuurin, köyhyyden, syrjäytyneisyyden ja terrorin aikana. Tässä uudelleenlukemisessa me naiset aloimme löytää evankeliumin muuttavan voiman, Jumalan vapauttavan sanan ja naisten osallisuuden niin Raamatussa kuin historian vaiheissa.

Viikoittaiset raamattutunnit antoivat mahdollisuuden niin meille naisille, kuin myös joillekin miehille, oppia tuntemaan itsemme samanarvoisina ja oikeutettuina ja yhtälailla kyvykkäinä Jumalan lapsina. Yhteinen kokemus sorrosta, turvattomuudesta ja toivottomuudesta diktatuurin surullisten päivien aikana sai monet naiset löytämään omat voimavaransa. Naisista tuli myös perheiden elättäjiä, kun miehet joutuivat pidätetyksi viroistaan. Naisista tuli taistelijoita ja karaistuneita lastensa, miestensä, vanhempiansa ja naapureidensa vapauden puolustajia. Näin oli diktatuurin aikaan ja näin on myös tänään, kun vapaat markkinat jättävät ihmisiä työttömiksi tai pienelle palkalle.

Jatkuvassa muutostilassa oleva sosiaalinen, poliittinen ja taloudellinen tilanteemme antaa meille aina uudelleen mahdollisuuden tulkita Jumalan sanaa ja sen merkitystä elämässämme. ”Jumala puhuu tänään” ei ole vain ilmaisu, vaan vahvaa todellisuutta, jonka me naiset ja miehet olemme etsiessämme löytäneet.

Alaspainetut, poissuljetut, miesten ja heidän hengenheimolaistensa leimaamat naiset kykenevät pikkuhiljaa nostamaan päänsä ja uskaltavat olla eri mieltä ja esittää mielipiteensä ympäristössä, joka on tähän asti ollut yksinomaan miesten hallitsema. Me naiset olemme löytäneet teologiasta, joka on tähän päivään asti ollut miehistä ja mieskeskeisestä, puolitotuuksia, jotka voi vähintäänkin kyseenalaistaa. Tutkiessamme, tulkitessamme ja selittäessämme Raamattua Jumalan sanana ja Jeesusta Jumalan ilmoittajana mahdollistamme tärkeän muutoksen sen ymmärtämisessä, että naiset ja miehet ovat samanarvoisia.

Viitaten kaikkeen edellä sanomaani, ei ole mitenkään väärin puhua vallasta - hyvästä vallasta. Mielestäni kristillisen käsityksen mukaan ”voimaannuttaminen” tarkoittaa, että naiset, lapset ja miehet tunnistavat toinen toisensa Jumalan Kristuksessa tulleen armon, anteeksiannon ja rakkauden valossa tasavertaisina ja oikeutettuina kansalaisina niin kirkossa kuin yhteiskunnassakin. Meidän tehtävämme kirkkona on tehdä työtä ja sitoutua tämän asian eteen muistaen Kristuksen vapauttavaa profeetallista sanaa: ” olen tullut että teillä olisi elämä ja yltäkyläisyys”

Voimaannuttaa – kouluttaa vastuuseen, edistää osallistumista, antaa tilat käyttöön – tämä on sitä työtä johon olemme kirkkona kutsuttuja Jumalan lähetyksessä. Emme voi jatkaa ihmisten jakamista ensimmäiseen, toiseen ja kolmanteen luokkaan, koska Kristuksessa olemme yksi, Jumalan kaltaiseksi luotuina.

(espanjan kielestä suomentanut Maija Kuoppala)